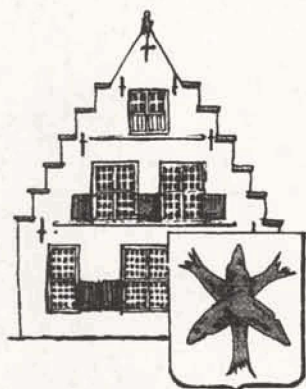
januari - maart 2008 *prijs los nummer € 3,95*

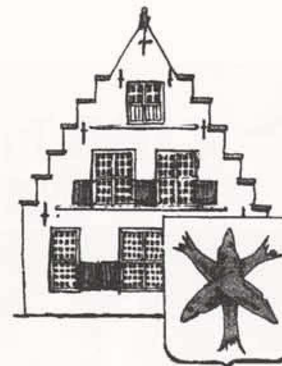
"DE KLINK"

kwartaaluitgave van

GENOOTSCHAP "OUD ZANDVOORT"

"DE KLINK"
Kwartaaluitgave van
GENOOTSCHAP
"OUD ZANDVOORT"
28e jaargang, nummer 109

Waarde dorpsgenoten

Zoals bekend staat het genootschap "Oud Zandvoort" o.a. voor het verzamelen en behoud van cultuur-historisch materiaal. Mede dankzij onze leden kunnen wij velen regelmatig verrassen met mooie foto's in "De Klink" of interessante en amusante films op de genootschapsavonden. Het blijkt echter altijd een hele drempel die genomen moet worden om oude films of foto's van familie en/of het dorp tijdelijk af te staan, om ons in de gelegenheid te stellen deze te scannen. Je bent je dierbare materiaal gewoon enige tijd "kwijt". En voor dat gevoel van onzekerheid heeft het genootschap uiteraard begrip.

Op een van de GOZ-bestuursvergaderingen begin vorig jaar werd het idee geopperd om eens een "inloopdag" te houden, waar Zandvoorters met allerhande activiteiten op historisch gebied konden kennismaken en materiaal mee konden nemen, zodat wij dit zouden kunnen zien en inscannen (als het ware digitaal fotograferen en vastleggen. Het beeld komt dan – zonder dat er papier aan te pas komt – in een computerbestand terecht, zodat het gearchiveerd kan worden).

We hadden geen idee of er genoeg belangstelling voor zou zijn, maar het bestuur vond het de moeite van het proberen waard. Vervolgens werd contact gezocht met De Wurf en de Bomschuitbouwclub. Daarna toonde de Genealogievereniging ook belangstelling.
Met een enthousiaste aankondiging van Ankie Joustra tijdens een GOZ-avond en een klein bericht in de Zandvoortse Courant werd er publiciteit aan gegeven. En op zaterdag 17 november 2007 was het dan zover. Het werd een bijzonder druk bezochte en geslaagde dag! Zandvoorters onder elkaar. Oude bekenden tegenkomen en een praatje maken. En dat alles in een heel gemoedelijke sfeer. Het resultaat heeft ons verrast, verbaasd en zelfs overdonderd. Het doet je wat om te zien dat er zoveel belangstelling voor is. En wat heeft u mooi materiaal meegenomen!!!

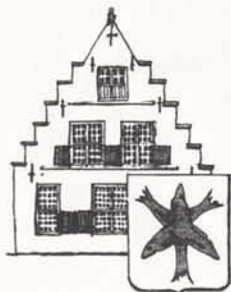
Het bestuur hoefde er niet lang over na te denken om meteen wéér zo'n inloopdag te plannen. Noteert u maar alvast in uw agenda: zaterdag 26 april 2008 in gebouw "de Krocht". Zo heeft u tijd genoeg om eens lekker in dozen te snuffelen en in oude kasten te kijken naar Zandvoorts materiaal.

Deelnemers die al hebben aangekondigd acte de présence te zullen geven zijn: de Bomschuitbouwclub, De Wurf, de Bunkergroep, het NZH Vervoer Museum, de historische werkgroep Amsterdamse Waterleidingduinen, de Genealogievereniging en natuurlijk uw genootschap "Oud Zandvoort." Wij nodigen u hierbij graag uit en vragen u wederom interessant materiaal mee te nemen, zodat we dat kunnen scannen.
Een aantal verenigingen zal zich tijdens deze inloopdag dus actief presenteren en wellicht kunt u een feestelijk dansje maken met de jubilerende Wurf.

Terugkijkend op 2007, met goed bezochte genootschapsavonden, bibliotheekmiddagen, de geslaagde inloopdag en de vele reacties op de bijzondere Tramspecial, voelen het Genootschap en het redactieteam van "De Klink" zich gestimuleerd om voor u dit jaar weer zo'n mooie serie te organiseren.

Tevens wil het Genootschap de Folkloreverenging De Wurf van harte feliciteren met haar 60-jarig bestaan op 28 februari a.s. *(zie pagina 28 en 30)*. Wij hopen dat er bij De Wurf voldoende aanwas zal komen van oudere jongeren of jongere ouderen, zodat zij haar voor Zandvoort belangrijke activiteiten tot in lengte van jaren voort kan zetten.

Peter Bluijs
p.bluijs@hetnet.nl

Programma van de

"GENOOTSCHAPSAVOND"

op vrijdag 29 februari 2008

De avond zal zoals gebruikelijk gehouden worden in gebouw "De Krocht".
De zaal is open om 19.15 uur.
Vanaf die tijd kunt u genieten van een doorlopende diavoorstelling over het Zandvoort van vroeger.

20.00 uur: Welkomstwoord door voorzitter **G.A. Cense**

20.10 uur: In samenwerking met de brandmeesters **Rob Hermans** en **Tom Groenendijk** van de **Zandvoortse Vrijwillige Brandweer** presenteren wij :

"Water & Vuur"

Brand Hotel Marina aan de Hogeweg op 3 januari 1972.

21.15 uur: Pauze (waarin nog loten te koop zijn)

21.35 uur: Verloting

21.45 uur: **Zandvoort in de vorige eeuw, deel 8**
Recentelijk heeft het Genootschap weer de beschikking gekregen over nieuwe (oude) filmbeelden welke niet eerder vertoond zijn. Deze filmbeelden zijn gecompileerd en digitaal bewerkt door **Cor Draijer** uit ter beschikking gesteld privé-materiaal.

22.15 uur: Sluiting.

"HOORT, BURGERS, HOORT!"

Reacties van lezers

door Peter Bluijs

Figaro

Klink nummer 106, pagina 6

"Als resultaat van het artikel in de laatste Klink met betrekking tot de gedichtenbundel(s) van de toenmalige Zandvoortse gelegenheidsdichter Figaro, kan ik nu berichten dat ik in het bezit ben van genoemde bundels. Met dank aan mevrouw De Jong, woonachtig in het Huis in het Kostverloren. Zelfs uit Canada kreeg ik een mail waar de gedichten te achterhalen zouden zijn!" aldus *Ger van de Wetering*, zoon van Figaro.

Tevens mailde hij de volgende aanvulling. "Mijn vader heeft ook veel huwelijksgedichten gemaakt en een enkele keer deze ook zelf voorgedragen. Waarschijnlijk zijn er nog wel gedichten in die richting in oude plakboeken bewaard.

De 'overhoring' van de aanvrager van het gedicht vond meestal thuis plaats, dus de kinderen (7) moesten even pas op de plaats maken of wegwezen!"

De familie Van de Wetering woonde indertijd in de Helmersstraat op nummer 6 en menig oudere zal zich het bord "**FIGARO**, Tekst- en Gelegenheidsdichter", dat naast de voordeur hing, nog wel voor de geest kunnen halen. "Mijn ouders en twee jongere broers hebben daar tot 1974 gewoond (de rest van het gezin was de deur al uit) en bij mijn weten zijn de gedichten ook tot die tijd in het Zandvoorts Nieuwsblad verschenen.

De familie is teruggegaan naar haar *roots* (Elburg) en in Nunspeet neergestreken, waar vader in het Veluws Dagblad en/of Nunspeter Weekblad zijn hobby verder kon uitleven".

Ger van de Wetering, telefoon 06-49612956

Automatiek

Klink nummer 108, pagina 7

"De Klink" was nog maar net gedistribueerd, of er viel al een reactie van Bob Gansner over de Automatiek Patates Frites bij mij in de bus.

"Het bouwsel stond, vanaf het strand gezien, rechts van de Dr. Mezgerstraat. Eigenaar was de heer Kereejarx (?), beter bekend onder de naam Sols. Vanaf vlak na de oorlog werd de automatiek in de zomermaanden daar geplaatst. Het precieze jaartal is niet bekend, maar het was vóór de Ober Bayern-tijd. 's Winters werd hij opgeslagen op het erf van Hendrik Paap (Sols' schoonvader), de groentezaak op de hoek van de Diaconiehuisstraat en Oosterstraat. Het was altijd een hele bedoening om hem in het voorjaar weer op z'n plaats te krijgen. Hoelang hij in gebruik is geweest is niet precies bekend, zelf denk ik 4 tot 5 jaar. Na verloop van jaren is het bouwsel weggerot".

Simon Maris in Zandvoort

Klink nummer 108, pagina 13

Het onderschrift bij de foto van "Villa Mignon" gelegen aan de Boulevard de Favauge 4a moet zijn "Villa Marina".

Schuitje varen...

Klink nummer 108, pagina 18 en 19

"Alsof er geen 30-jarig bestaan, tentoonstelling in het Zandvoorts Museum of de zo succesvolle historische markt zijn geweest, gaat de bomschuitenclub weer over tot de orde van de dag.

De ZBBC is op zoek naar enthousiaste dames en heren, handig met "hamer en spijker", om werkend lid te worden van onze club. Er wordt een hoge mate van zelfstandig werken geboden, maar natuurlijk is enige hulp wel voorhanden als het om wat ingewikkelder projecten gaat, zoals het maken van een bomschuit op schaal.

Kom gerust eens langs op de Tolweg 10a, het voormalig gasgebouw, om een kijkje te nemen en de gezellige sfeer te proeven. Elke dinsdag van 14.00 uur tot 16.00 uur en van 19.00 uur tot 22.00 uur zijn wij daar aanwezig.

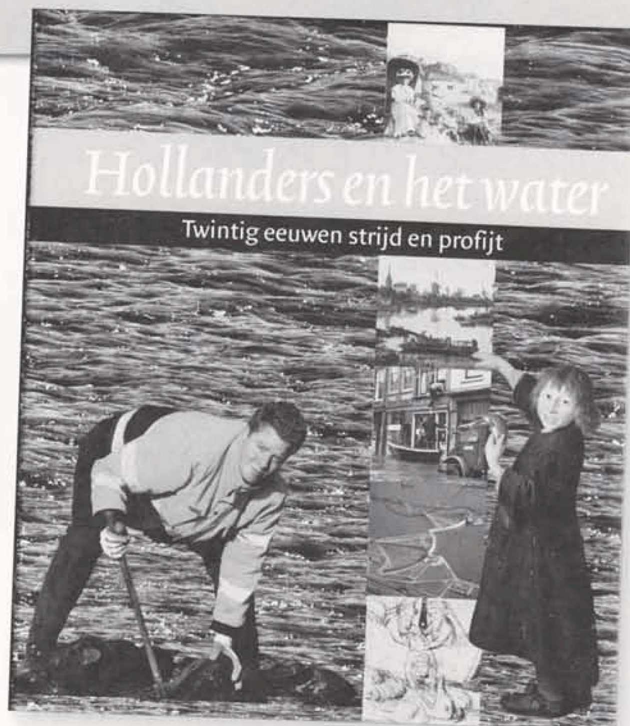
Noteert u alvast in uw agenda: de open dag zal worden gehouden op **zaterdag 29 maart 2008**.

U bent welkom van 13.00 uur tot 16.00 uur.

Bezoek onze vernieuwde website www.bomschuitclub.nl waarop alle informatie en foto's van o.a. het afgelopen jubileumjaar te zien zijn.

Ons e-mailadres is veranderd in info@bomschuitclub.nl.

Gelezen:	"Hollanders en het water. Twintig eeuwen strijd en profijt"
Auteur:	Eelco Beukers (red.)
Uitgeverij:	Verloren, Hilversum, 2007
	ISBN 978 90 6550 973 4
Pagina's:	596 blz. (twee delen); € 39,-

'Hollanders en het water' is een interessante, mooi uitgevoerde, tweedelige uitgave die ik kort geleden in handen kreeg.
Het is een bijzonder compleet overzichtswerk dat een beschrijving geeft van de wijze waarop Hollanders sinds het begin van de jaartelling met het water hebben geleefd.
Zeventien historici belichten in deze 2 delen de geschiedenis van het water vanuit verschillende invalshoeken: transport, waterkwaliteit, landaanwinning, waterstaat, recreatie, defensie, toerisme en visserij passeren de revue.
Deze uitgave geeft een goed beeld van de vindingrijkheid waarmee de Hollanders hun natte leefomgeving optimaal hebben benut.
Uiteraard komt hierbij ook Zandvoort in beeld; de visserij, de gevolgen van de Tweede Wereldoorlog (kustverdediging), vergelijkingen met andere badplaatsen, het baden in zee en vele andere aspecten.

Arie Koper

Duindorpen als Zandvoort waren al ver voor de invoering van de waterleiding verzekerd van het kwalitatief goede drinkwater dat hier onder het zand te vinden is. Ets van Claes Jansz Visscher, vermoedelijk rond 1615 (Rijksmuseum Amsterdam).

En de groente is van Dalman

Andries Dalman (1857 – 1942), de overgrootvader van Johan, had zijn eerste zaak aan de Baan en later op de Kerkstraat nummer 25.

Met de sluiting van de groentezaak van Johan en Carrie Dalman in de Haltetraat 48 kwam er eind 2006 een eind aan een generatie groenteboeren, bij wie vele Zandvoorters dagelijks hun portie vitaminen kochten. Ter gelegenheid hiervan vertelde Johan iets over de familiegeschiedenis.

Andries Dalman (geboren in 1857) werkte als warmoesier, hovenier, stalknecht en tuinbaas bij tuinderij Van Zadel in Bloemendaal. Drie van zijn zonen, Johan, Nico en Herman, gingen later verder in de aardappel- en groentehandel.

Johan woonde aan de Hogeweg, alwaar hij achter het huis een erf had voor opslag van aardappelen en groenten. Vanaf huis ging hij met paard en wagen door het dorp om de waren aan de man te brengen. Als trekker van de kar was Johan op zoek naar een "doodvaller", daarmee bedoelde hij een paard dat gewoon was om in een zeer rustig tempo de kar te trekken, zodat de groente netjes op de wagen bleef liggen. Maar wat gebeurde: hij kwam thuis met een 3-jarige volbloed Arabier..... Dus vóórdat Johan zijn wijk kon lopen, moest eerst het paard afgereden worden; dat werd een dagelijkse tocht heen en weer naar het huidige circuit. Johan begon in 1923 de zaak in de Schoolstraat op nummer 1.

Nico runde tot 1960 een groentezaak aan de Grote Krocht, daar waar nu Radio Stiphout is gevestigd.

Herman had een aardappelhandel op Haltestraat 46 en ging later naar Heemstede.

De zaak in de Schoolstraat werd in 1991 door Jan (zoon van Jan Dalman, 1926 – 2004) overgenomen. De winkel sloot in 1996. Hij opende toen de strandtent "Jantje" (5A).

Johan (ook zoon van Jan Dalman) werkte vanaf 1991 bij groentehandel Van Norde, Haltestraat 51/hoek Achterweg, nam deze later over en begon in 1996 in het pand gelegen aan de Haltestraat nummer 48.

Johan Dalman (1895 – 1969).

Jan Dalman (1926 – 2004).

Drie generaties groenteboeren bij hun zaak in de Schoolstraat.
Opa Johan (1895), kleinzoon Johan (1952) en vader Jan (1926).

Zandvoorts tafereel gezien in Maastricht

Tijdens een bezoek aan Maastricht, eind september vorig jaar, liep ik langs kunsthandel Brouns, gelegen aan de Graanmarkt 2. (www.brounsantiques.com) Onbewust viel mijn oog op een strandtafereel in de etalage. Was dit Zandvoort, Scheveningen, Zeeland? Mijn nieuwsgierigheid was gewekt en ik besloot even naar binnen te gaan. Daar hingen meer doeken met strandgezichten, iets wat je in onze zuidelijkste stad niet direct zou verwachten.

Eén afbeelding op een schilderij kwam mij wel zeer bekend voor: was dat niet Zandvoort? En jawel: op de achterzijde van het doek stond dat in grote letters vermeld. Ik zag direct dat het het terras van café-restaurant Kiefer voorstelde, gelegen op het hoogste punt aan de Boulevard Paulus Loot.

De afbeelding van het schilderij

stuurde ik naar de familie Kiefer; zoon Martin reageerde per omgaande door mij de foto te sturen- genomen tijdens een van de mooie zomers in de vijftiger jaren- waarop het schilderij is gebaseerd. Ik heb de heer Brouns hiervan op de hoogte gebracht en hij vond het heel bijzonder om zo eens de bron van een schilderij in handen te krijgen.

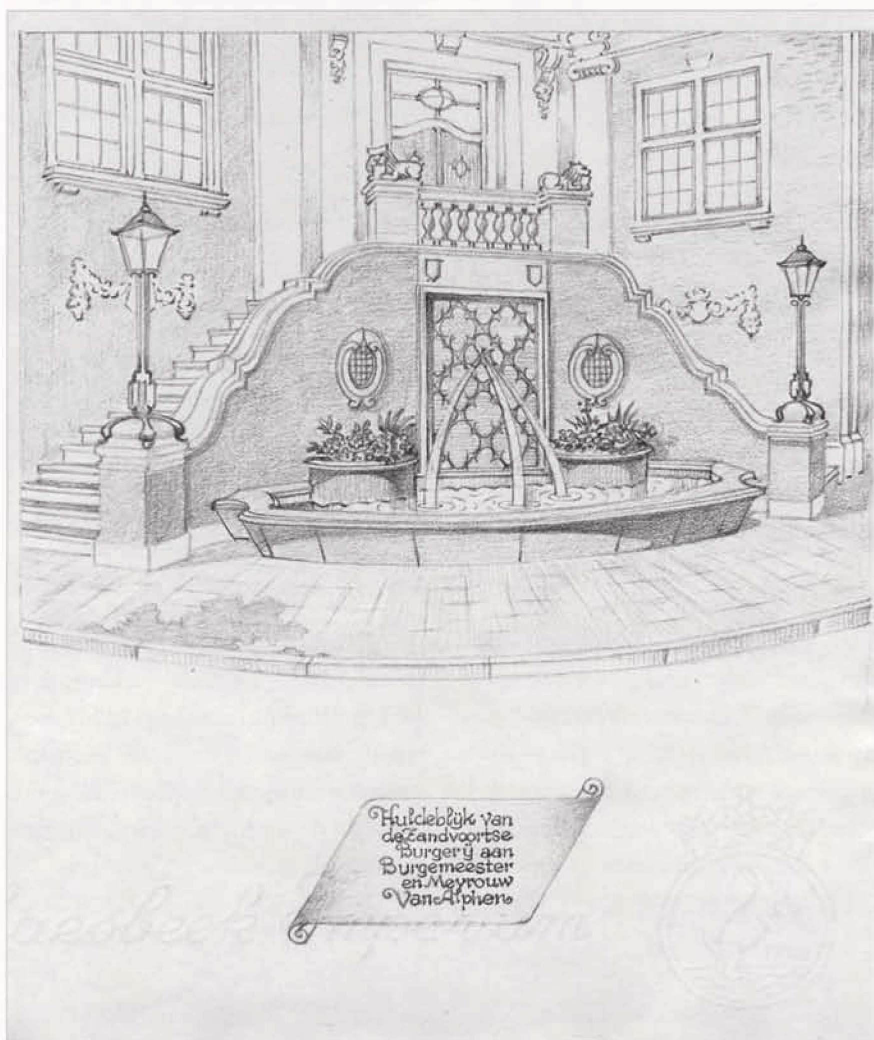
De schilder is W.H. (Willem) Heijtman, geboren 1950.
Al snel na zijn schooltijd begint Heijtman te experimenteren met pastel, aquarel en olieverf en blijft zich vooral op het laatste toeleggen. Hij schildert vooral zomerse zee- en strandgezichten, afgewisseld met stadsgezichten in wintersfeer. Zijn eerste expositie vond in 1976 te Middelburg in Zeeland plaats, in welke provincie de kunstenaar nog steeds woont.

Peter Bluijs

Nieuwe aanwinsten voor het GOZ-archief

Het afgelopen jaar ben ik druk bezig geweest met het verwerken en digitaliseren van een aantal belangrijke archieven. Eind 2006 kwamen wij in het bezit van het privé-archief van onze oud-voorzitter en mede-oprichter van het Genootschap de heer *Brüne*. Dit vrij omvangrijke archief werd ons geschonken door de erven van de heer Brüne. Het bevat een groot aantal documenten, die een mooi beeld geven van de geschiedenis van Zandvoort.

Het tweede archief waarover wij de beschikking kregen was dat van oud-burgemeester ***H. van Alphen***. Dit archief hebben we een half jaar in bezit gehad voor digitalisering. Wij hebben vele foto's en persoonlijke documenten van de heer Van Alphen kunnen scannen. Hierbij was ook het boekje dat hem werd aangeboden tijdens zijn afscheid, waarbij hem tevens de fontein voor het raadhuis werd geschonken. Iedereen die een bijdrage had gedaan voor deze fontein tekende in dit boekje. Hierdoor ontstond een mooi tijdsbeeld van de Zandvoortse gemeenschap.

Natuurlijk bevonden zich in dit archief ook unieke 16 mm. films, die inmiddels door Cor Draijer zijn gedigitaliseerd en waarvan de beelden vertoond zijn op de Genootschapsavond in november j.l.
Zo kwamen wij aan filmbeelden van de Zandvoortselaan van eind 1930, een bijzonderheid omdat er van dit deel van de straat geen foto's uit die periode bekend zijn!

Wat we zeker niet mogen vergeten is dat wij het afgelopen jaar vele keren fotomateriaal hebben gekregen van ***Ton Bakels.*** Nog steeds weet hij ons te verbazen met bijzondere foto's.

Door al deze aanwinsten hebben we ons archief aanzienlijk kunnen vergroten. Langs deze weg wil ik dan ook de schenkers zeer hartelijk bedanken! Door hun schenking is een groot aantal voor Zandvoort belangrijke beelden en documenten voor de toekomst veiliggesteld.

Mocht u zelf nog materiaal hebben dat in ons archief kan worden opgenomen - en echt we kunnen álles gebruiken - laat het mij dan weten. Mijn mailadres en telefoonnummer staan achterin deze Klink.
Speciaal wil ik u vragen of er nog ergens adresboekjes zijn van vóór de Tweede Wereldoorlog.
Wij zijn dringend op zoek naar adresgegevens van rond die tijd.

Martin Kiefer

Frans Molenaar
Couturier

Zijn gelukkige jeugd in Zandvoort

In het voorjaar van 2007 werd er een envelop met twee klassenfoto's bij mij bezorgd. Of ik deze in De Klink kon plaatsen. Misschien kwamen daar dan reacties op over ontbrekende namen? Verdere informatie ontbrak. Het begeleidende briefje was van Frans Molenaar. Nu is Molenaar een bekende naam in ons dorp, maar dit was de couturier Molenaar uit Amsterdam. En zo kwam het dat ik op een mooie zondagochtend in oktober bij hem in de studio zat om over zijn Zandvoortse verleden te praten.

Voor de oorlog huurden zijn ouders, Freek Molenaar en Agaath Molenaar-Logjes, 's zomers kamers bij het voormalige Hotel Keur, gelegen op de hoek Zeestraat/Stationsplein. Destijds de entree naar de uitgaanscentra gelegen aan de boulevard.
Vanwege de gezonde lucht, zee en strand besloten ze eind dertiger jaren in Zandvoort te komen wonen. Hun eerste huis was gelegen op de hoek Julianaweg/J. van Stolbergweg. Het gezin bestond uit 4 kinderen: Robert, Frans (geboren op de tweede oorlogsdag - 11 mei 1940), Anneke en Bob (†). Vader reisde dagelijks heen en weer met de Blauwe Tram naar zijn werk in Haarlem. (Als Frans een keer met de tram ging rolde hij de pijpen van zijn broek op om zo jonger te lijken. Dat scheelde weer.)

In 1952 verhuisde het gezin naar de W. de Wittstraat 9. In ongeveer dezelfde periode woonden in de directe omgeving de families Toon Hermans, John Kraaykamp, Johnny Jordaan en Hans Boskamp en kwam de familie Alberti wel eens logeren bij de Kraaykamps. Een kunstzinnige omgeving, die vast van invloed is geweest!

Frans was leerling op de Hannie Schaftschool (tot de 4e klas, met meester Bruinsma als schoolhoofd), blonk niet bepaald uit als leerling en ging vervolgens naar de Wilhelminaschool. Daarna naar de Gertenbach M.U.L.O., toen gehuisvest in het huidige gemeenschapshuis met de heer Waals als directeur. Eigenlijk liep het daar volgens Frans zelf ook "voor geen meter", waarna zijn vader hem adviseerde om toch maar zijn heil in de mode te zoeken, overigens ook de branche van zijn vader, die verkoopdirecteur dameskleding was.

Vader en moeder Molenaar wandelend op de noord boulevard, met de kleine Frans in de kinderwagen (zomer 1941)

In 1954 hield hij de M.U.L.O. voor gezien. "Ik had geen boodschap aan boekhouden, maar wilde een jurk voor mijn moeder maken!" Het werd de Amsterdamse Kleermakersvakschool.

De directe omgeving van het ouderlijk huis, nog met schaarse bebouwing. Op de achtergrond de Gereformeerde Kerk.

Klassenfoto lagere school. Waarschijnlijk de Hannie Schaftschool. (Later ging hij naar de Wilhelminaschool.) Frans zit op de een na onderste rij, 4e van rechts.

Tussentijds probeerde Frans op zelfstandige wijze zijn zakgeld aan te vullen met wat klusjes. Terugdenkend aan die tijd, komen er veel anekdotes boven, die getuigen van inventiviteit en lef. Zo ging hij als 10 jarige als Zwarte Piet langs de deuren. Ook stapte hij eens binnen bij dameskapper Aukema in de Tramstraat met het verzoek zijn etalage te mogen inrichten. Wat eerst een overvolle etalage was met allerlei haarverzorgingsspullen werd "omgetoverd" in een ruimte met een baal hooi en een groentekistje en slechts een paar - in Frans' ogen – relevante producten. Hij vroeg daar 15 gulden voor. "Wat? Vijftien gulden, voor die rommel?" riep Aukema verontwaardigd uit. Totdat Rietje Hermans (de vrouw van Toon) binnenstapte, spontaan de prachtige, artistieke etalage prees en vroeg wie die dan wel gemaakt had. Toen vertelde kapper Aukema trots dat dat Frans Molenaar was en dat voor slechts vijftien gulden! Daarna mocht hij o.a. de inrichting van de etalage van Opticien Looman in de Haltestraat verzorgen.

Op zijn achttiende ging Frans naar Parijs, won in 1960 zijn eerste prijs (de Katoenen Bol) en dat werd het begin van een glanzende internationale carriere als couturier. In 1961 fotografeerde hij op het strand in Zandvoort zijn nieuwe collectie, die in 's lands grootste damesblad Margriet geplaatst werd.
Het was een publiciteitsstunt van de eerste orde: tien destijds beroemde vrouwen met smoesjes bij elkaar gebracht, poserend in zijn couture. Zijn naam was gevestigd.

Tot 1966 bleef Zandvoort zijn thuis als hij niet in het buitenland vertoefde.

Vele namen van Zandvoorters en locaties passeren de revue als Frans enthousiast herinneringen ophaalt, die duidelijk dierbaar voor hem zijn: de Toko aan de boulevard, Zomerlust, Caramella en de fa. Schuilenburg (waar je in de uitverkoop voor een appel en een ei spullen kon kopen, maar dan dus letterlijk). Op het sportieve vlak: de zwemleraar Hemsbergen van Riche, het schaatsen bij Bouwes, op het parkeerterrein bij Rinko of bij de Vijverhut.

Frans zou het bijzonder leuk vinden, als de bij de klassenfoto's behorende namen boven water kwamen! Reactie graag naar p.bluijs@oud-zandvoort.nl

(lees verder op pagina 19)

Georgette, destijds het "Starmodel" in Nederland gefotografeerd voor het Gasthuishofje in 1961.

De show bij de strandtent van Tony ten Broeke, destijds strandtent nummer 1.
Als beginnende (brutale maar toch ook onzekere) modeontwerper had hij de jonge grootheden van de televisie en muziekwereld uitgenodigd voor een mode-opname. Met de naaldhakken in het zand: Corrie Brokken, Mies Bouwman, Femke Boersma, Kitty Janssen, Shireen Strooker, Heleen van Meurs, Rita Reys, Jeanette van der Heide, Rita Maréchal en Greetje Kauffelt. Voor deze charmante beroemdheden had hij eigenhandig in zijn naaiatelier een creatie gemaakt, die zij gezamenlijk zouden showen. Op bijgaande opname het resultaat. Bijzonder is dat ook de filmbeelden van deze happening bewaard zijn gebleven.

(vervolg van pagina 15)

Klassenfoto Gertenbach M.U.L.O. voorjaar 1954. Frans Molenaar uiterst links.

Frans Molenaar:
Nederlands mode-ontwerper. In 1967 vestigde hij zich zelfstandig als haute couture-ontwerper. Daarnaast begon hij met het ontwerpen van confectiekleding en werkkleding (o.a. voor de Reinigingsdienst Den Haag, Fokker, Albert Heijn, uniformen voor de Koninklijke Landmacht, voor de gastvrouwen van het Nederlands paviljoen op de Wereldtentoonstelling in Osaka (1970) en de Nederlandse deelnemers aan de Olympische Spelen in Montreal (1976).

Zijn 84e couture collectie heeft hij in september 2007 geshowd. Frans Molenaar is tevens drager van de Max Heymans-ring, een van de meest prestigieuze onderscheidingen op modegebied, uitgereikt door de Nederlandse Vereniging van Modejournalisten Daarnaast beoefent de couturier de glaskunst en creëerde diverse collecties.

www.fransmolenaar.nl

Zandvoort op linnen

David Adolph Constant **Artz** (1837-1890)

Van de Haagse School-schilder Artz is bekend dat hij zijn onderwerpen in Katwijk en Scheveningen zocht en vond. Maar men vergeet dat hij juist in Zandvoort voor het eerst werd geboeid door het harde leven van de vissersbevolking en dat het vissersleven vanaf die tijd zijn grootste inspiratiebron bleef, net als van zijn mentor Jozef Israëls.

Jeugd en opleiding

Over de jeugd van David Adolph Constant Artz weten we niet veel. Hij werd op 18 december 1837 in Den Haag geboren als zoon van de 21-jarige, uit Maastricht afkomstige, Suzanna Artz. Hij nam dus de naam aan van zijn moeder, die niet getrouwd was met zijn vader. In 1849 trouwde zijn moeder met de 31-jarige, in Amsterdam wonende weduwnaar Marinus Terwen. Hij was het die Artz de eerste kneepjes van het schildersvak leerde. Zijn stiefvader was echter huisschilder en dit was niet het beroep dat Artz ambieerde. Hij wilde kunstenaar worden. In 1856 begon hij zijn studie aan de Amsterdamse Academie, waar hij aan dag- en avondklassen deelnam.

Zijn mentor en vriend Jozef Israëls

De Haagse schilder Jozef Israëls (1824-1911) heeft een belangrijke rol in het leven van Artz gespeeld. Artz ontmoette Israëls op een van de avondklassen op de academie. Israëls, die veel ouder was dan de leerlingen en ook al naam had gemaakt, vond het toen blijkbaar leuk om in de avonduren tekenlessen te volgen bij de toenmalige directeur van de academie, Louis Roijer (1793-1868). Uit de vele bezoekjes aan het atelier van Israëls ontstond een duurzame vriendschap.

In Zandvoort

In 1859 nodigde Israëls de jonge Artz uit zes weken met hem mee te gaan naar Zandvoort om daar te werken. Israëls had al eerder in 1855 een bezoek gebracht aan het vissersdorp, waar hij om gezondheidsredenen enkele weken verbleef. Hier raakte Artz geboeid door het harde leven van de vissersbevolking en vanaf die tijd was het vissersleven zijn grootste inspiratiebron.
Hoogstwaarschijnlijk verbleef Artz op dezelfde locatie waar Israëls logeerde: de boerderij van de familie Zwemmer aan de Kleine Krocht. Van Artz' vroege werk uit deze periode is niet veel bekend. Hij moet ongetwijfeld veel hebben geschetst gedurende zijn verblijf in Zandvoort, maar daarvan is maar een handjevol schilderijen aan ons overgeleverd. Op de Amsterdamse tentoonstelling van Levende Meesters debuteerde de 22-jarige Artz in 1860 met een schilderij genaamd *Vissersmeisje*. In de collectie van het Rijksprentenkabinet in Amsterdam bevindt zich een aquarel uit 1862, waarop eveneens een vissersmeisje is afgebeeld, een onderwerp dat hij gedurende zijn hele leven zal blijven schilderen. De aquarel getiteld *In de duinen te Zandvoort* toont een jong meisje met haar breiwerk wandelend door de duinen. Zij draagt een effen jak boven een bruine rok. Haar roze schort is opgetrokken. Op haar hoofd draagt zij een eenvoudig wit katoenen mutsje en aan haar voeten kousen en leren muiltjes. Er heerst een aangename stilte en rust in het zonnige duinlandschap.
In 1863 exposeerde Artz in Den Haag het schilderij *Schelpenvisser*. Het is een zonnig, kleurrijk Zandvoorts duintafereel. De schelpenvisser is waarschijnlijk net terug uit de stad, waar hij zijn waar heeft afgeleverd aan de Leidse Vaart, bij één van de schelpzandmolens ten behoeve van kalkbranderijen, glasindustrie en de aanleg van wegen. De vrouw, de visloper, is na een barre tocht op blote voeten over het zanderige Visserspad ook weer thuis. Haar zwarte bovenrok en blauwe schort zijn opgetrokken, zodat haar rode onderrok te zien is. In haar linkerhand houdt ze haar hoed (achter haar rug). Rechts staat een schilderachtig duinboerderijtje.

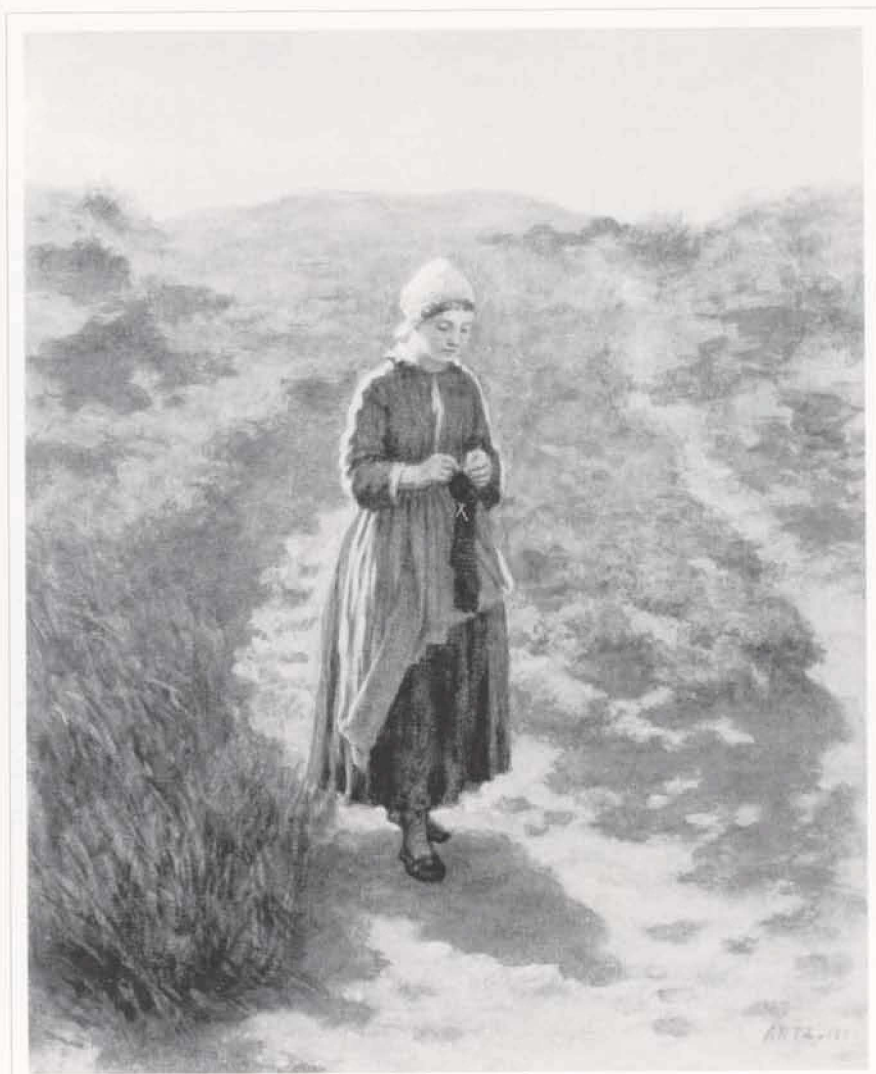
In Parijs

Israëls bracht de jonge Artz in contact met de vermogende literator Johannes Kneppelhout (1814-1885), die hem in 1866 financieel in staat stelde om naar Parijs af te reizen. Artz, die zich in Nederland had

Portret D.A.C. Artz, 1879.

toegelegd op voorstellingen ontleend aan het vissersleven, bleef ook in Parijs trouw aan dat onderwerp. Om dit genre zo nauwkeurig mogelijk weer te geven had hij een mand met Scheveningse klederdrachten meegenomen. Maar hij kwam er al snel achter, dat een Parijse vrouw in een Schevenings kostuum geen Scheveningse wordt, maar een verklede Parisienne. Een duidelijk voorbeeld hiervan is het schilderij *Moeder en Kind*, dat hij in 1868 maakte. Voor dit schilderij koos Artz dezelfde achtergrond met het Zandvoortse duinboerderijtje, dat we eerder zagen bij het schilderij *Schelpenvisser*. Op de voorgrond zit een nauwkeurig op academische manier geschilderde dame met een ragfijn kanten kapje en haar kind. Dezelfde vrouw – hoogstwaarschijnlijk een Parijs' model – én het kind zien we een jaar later weer terug in een ander schilderij, dat hij in zijn atelier in Parijs schilderde. Ondanks het feit dat Artz in 1868 opnieuw een bezoek aan Zandvoort heeft gebracht, doet dit schilderij dus vermoeden dat hij de achtergrond van het schilderij Schelpenvisser slechts als decor heeft gebruikt voor dit werk en dat hij het verder in zijn atelier in Parijs heeft uitgewerkt.

D.A.C. Artz, *In de duinen te Zandvoort*, 1862, aquarel, 26,8 x 21,5 cm, Collectie Rijksprentenkabinet, Rijksmuseum, Amsterdam.

Opnieuw in Zandvoort

In mei 1868 kwam Artz samen met de schilder Frederik Kaemmerer (1839-1902) naar Holland terug om er enige weken te kunnen werken. Zij logeerden in Zandvoort, waar Artz de volgende regels aan zijn mecenas schreef: 'Het is ons een groot genoegen na de vele drukte der laatste weken eens geheel rustig te zitten door niets afgeleid dan de schoone natuur van wien wij dagelijks trachten iets af te winnen.' Kneppelhout, die vond dat Artz zich te veel liet beïnvloeden door Israëls, reageerde: 'Jammer maar, dat ge daarvoor weer zoo sterk in 't Israëlse sop komt. Zoudt ge ook nog niet eens elders gaan snuffelen.' Waarop Artz antwoordde: 'Ik heb eenige studies gemaakt die mij hoop ik van dienst zullen wezen en ofschoon gemaakt op Israëls domein toch geheel verschillend van zijn keus.'
Hoewel Artz en Israëls in hun onderwerpkeuze op elkaar leken, is Artz in stilistisch opzicht echter geen navolger van Israëls te noemen. Zijn manier van schilderen is minder atmosferisch, veel scherper van tekening en veel preciezer in detaillering.

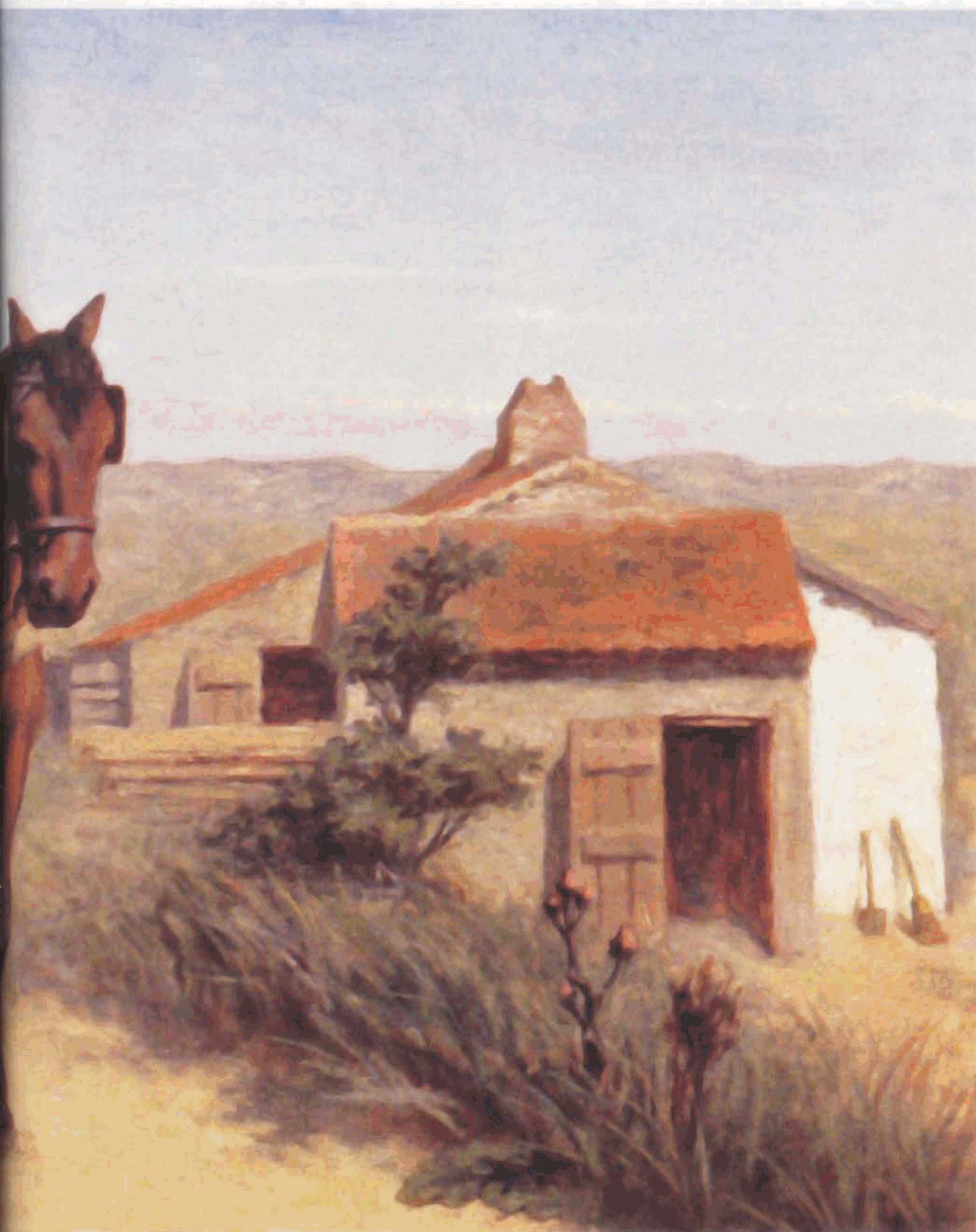
De Zandvoortse visloper

Uit één van deze studies ontstond jaren later het schilderij van *De Zandvoortse visloper*. Degenen, die de vis kochten bij de visafslag waren in de eerste plaats de kleinhandelaren, onder wie vooral de visvrouwen, die hun waar al lopende sleten in Haarlem en omgeving. Deze visvrouwen en -mannen werden in Zandvoort als visloper aangeduid, terwijl in Katwijk en elders aan de

(lees verder op pagina 25)

D.A.C. Artz, *Schelpenvisser*, 1863, olieverf op doek, 28,5 x 46,5 cm, particuliere collectie.

(vervolg van pagina 21)

Zandvoort op linnen

kust duidelijk onderscheid werd gemaakt tussen loopsters en lopers. In tegenstelling tot de Scheveningse en Katwijkse visvrouwen, die een grote, platte strooien hoed droegen, waarop de visben of -mand goed in evenwicht bleef, droegen de Zandvoortse vislopers de vismand op de rug.
De vislopers trokken hun schort en rok op en bonden die in het midden vast, zodat de bovenste onderrok te zien was. Op het hoofd een zwart ondermutsje waarover weer een kanten muts, 'de hul', werd gedragen. Op de hul droegen de vislopers een 'hullebandje', een strooien hoedje gevoerd met stof. Met een band, die om de bovenkant van de bol van het hoedje naar voren loopt en dan kruislings over de rand hangt, werd het hoedje onder de kin of in de nek vastgemaakt.

D.A.C. Artz, *Zandvoortse visloper*, ongedateerd, olieverf op doek, 50 x 35 cm, Collectie Genootschap Oud Zandvoort.

De afgebeelde visloper draagt op haar rug een 'bot', een ovale mand, die door een leren band of touwen vastgemaakt werd. De 'zeiger', een platte ovale mand, die normaal gesproken op de 'bot' werd gelegd, ontbreekt hier. De vrouw is geheel in het zwart gekleed en heeft haar schort opgetrokken. Aan haar voeten draagt ze zelfgebreide zwarte wollen kousen en ongeverfde houten klompen, die men in Zandvoort 'holleblokken' noemde. Op haar hoofd draagt ze het zo karakteristieke hullehoedje, dat overigens afstamt van de Biedermeier schuithoed, een hoed met een zeer brede rand. Naarmate de jaren verstreken werd de rand steeds smaller en zo rond 1900 is die aan de voorzijde circa acht centimeter, terwijl deze aan de achterzijde steeds smaller wordt. Een aquarel van dit schilderij bevindt zich in de Royal Collection van Windsor Castle in Engeland.

Terug naar Holland

In 1874 keerde de schilder naar Nederland terug en vestigde zich in Den Haag, waar hij de rest van zijn leven zou blijven wonen. Het leven leek Artz vanaf die tijd toe te lachen. In de periode 1880-1890 behoorde hij tot de groep schilders in Den Haag die zeer goed verkocht. Hij werd voorzitter van Pulchri Studio, bestuurslid van de Academie van Beeldende Kunsten en gevierd lid van de Hollandsche Teeken-Maatschappij. Op het hoogtepunt van zijn succes overleed David Constant Artz volkomen onverwacht, slechts 52 jaar oud.

Drs. Anne Marion Cense

Folklorevereniging

opgericht 1 februari 1948

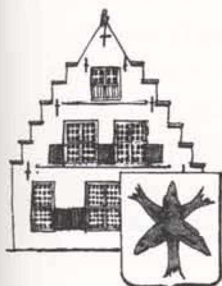
Rijke Vissers, Arme Mensen

De **folklorevereniging De Wurf** geeft in maart haar jaarlijkse toneeluitvoering.
Zij bestaat dit jaar **60 jaar** dus wordt het een jubileumvoorstelling.

Het stuk dat we gaan spelen heet **"Rijke Vissers, Arme Mensen"**.
Het is geschreven door de heer J.A. Steen en wordt geregisseerd door Rob van Toornburg.
Het speelt zich af tijdens en na de Eerste Wereldoorlog, toen het vissen op zee zeer gevaarlijk was. Maar... er waren toch nog wel mogelijkheden waarmee een hoop geld te verdienen was, echter met alle gevolgen van dien.

De uitvoeringen zijn op
vrijdag 7 en zaterdag 8 maart in gebouw **"De Krocht"**

Kaarten verkrijgbaar bij:
Freek Veldwisch, Dorpsplein 9. Telefoon 5716487
Mieke Hollander, Constantijn Huygensstraat 15

Genootschap "Oud Zandvoort" en de Openbare Bibliotheek presenteren:

Th. Martens E. Schaap F. Zwaan J. v. d. Bos C. Draijer C. Keur O. Schrikkema
HET BESTUUR VAN „O.H." IN 1901.

Het verhaal van Werklieden Vereeniging Onderling Hulpbetoon
Dinsdag 11 maart 2008 om 14.30 uur in de bibliotheek aan de Prinsesseweg 34.
De toegang is gratis.

In de schijnwerpers

"De Wurf"

door Nel Kerkman

Na 60 jaar is de buurtvereniging "De Wurf" nog steeds een begrip in Zandvoort en zij heeft na al die jaren haar doelstelling nog hoog in het vaandel staan: "Het beoefenen van de folklore en het instandhouden van historische waarden van Zandvoort".

Hoe het begon

Direct na de oorlog is er in Zandvoort een grote behoefte aan "gezellige" activiteiten en de buurt- en andere verenigingen springen als paddestoelen uit de grond. Ook bij de buurt "oud-Zuid" (Kerkstraat/ Oranjestraat en het gehele middengebied van de Hogeweg) is er behoefte om elkaar beter te leren kennen en gezelligheid te brengen in het leven. Op 1 februari 1948 wordt de buurtvereniging "De Wurf" opgericht. De naam is gebaseerd op de oude scheepswerf, die vroeger aan de Strandweg stond. De bestuursleden bij de oprichting zijn: de heer B. Fijma, voorzitter, de heer G. Suurland, secretaris en mevrouw D. Bakkenhoven-Vink, penningmeester. Leden van het bestuur: de dames Vader, J. Bakkenhoven-Zwemmer en de heren W. Hildering en T. Bakels. In de eerste jaren komt men regelmatig bij elkaar en er worden feestjes, kien- en biljartavonden georganiseerd, er wordt gedanst en muziek gemaakt. Voor de kinderen en ouderen zijn er bustochten, waarbij de speeltuin niet wordt overgeslagen. En natuurlijk de onvergetelijke *Suntere Klaes*-avonden.

Van buurt- naar folklorevereniging

Iedereen die in de Zuidbuurt woonde kon lid worden, voor de somma van een gulden per maand per gezin. Een contributie van twaalf gulden per jaar dus, en hoe ongelofelijk dit ook mag klinken, de contributie werd nooit verhoogd. De buurtvereniging begint in eigen kring sketches te spelen en het idee wordt geboren om ook voor publiek te gaan optreden. Het succes van deze, zelf geschreven, sketches (in het Zandvoorts dialect) is enorm. Op initiatief van één van de leden, de bekende fotografe Elisabeth Bakels, wordt in de beginjaren vijftig begonnen met een avondvullend programma. Elisabeth (Bets) Bakels schreef de sketches en kreeg later hulp van mevrouw Jongsma-Schuiten, die haar jeugdherinneringen met vlotte pen beschreef. Daarna schreef de voorzitter, de heer J.A. Steen, ook een aantal toneelstukken. In het najaar van 1957 werd op voorstel van Mej. E. Bakels een dansgroep opgericht, die nog steeds optredens verzorgt. De allereerste vaste muzikant die de volksdansgroep begeleidde was Engel Paap (hij speelde ook op het strand). In maart 1961 wordt de *buurtvereniging* de Wurf omgedoopt tot *Folklorevereniging*.

Tradities

Dat een folklorevereniging tradities handhaaft ligt in de naam besloten. Maar dat de Zandvoortse folklorevereniging zelf tradities opbouwt, is natuurlijk een ander verhaal. Traditiegetrouw is er ieder jaar begin maart een toneeluitvoering waar men maanden mee bezig is. Tijdens deze uitvoeringen is het nog steeds traditie dat er een pop in Zandvoortse klederdracht wordt verloot. Een van de leden kleedt de pop helemaal aan (in het verleden waren dit o.a. tante Pie, tante Jans Termes, Rika Paap en Hedy Gansner). Dit keer maakt Riet Molenaar (lid van het eerste uur) de klederdracht. Ook niet meer weg te denken is het zingen van het Zandvoorts volkslied na afloop (en het bal na!)

Een andere zeer bekende activiteit, die jammer genoeg niet meer plaatsvindt en die dus gerangschikt kan worden onder „verloren tradities", was de medewerking die jaarlijks in de zomermaanden verleend werd aan de vismaaltijden op het Gasthuisplein.

Wel worden er nog regelmatig klederdrachtschouwen gehouden. Soms in het openbaar, soms in de beslotenheid van bejaardenoorden en ziekenhuizen. Het dansen staat de laatste jaren op een laag pitje, omdat er geen accordeonist is en sommigen te veel last hebben van hun ledematen. De Wurf was en is nog steeds aanwezig bij diverse activiteiten en helpt waar mogelijk om de Zandvoortse kledij en het dialect in stand te houden en door te geven aan de jongeren.

(lees verder op pagina 31)

De volgende nieuwe leden heten wij van harte welkom:

Allebes-Hellingman Mevr. K.	Laan van Osnabrück 31	2034 TC	Haarlem
Andel Dhr. M.	Westerstraat 5	2042 HE	Zandvoort
Berkman Mevr. M.	Diaconiehuisstraat 36-4	2042 VM	Zandvoort
Bomert Dhr. P.H.	Kogge 10/01	8243 AB	Lelystad
Bunt Dhr. M. v.d.	Rio Grandelaan 30	2051 LM	Overveen
Dalman-Doran mevr. C.C.	Witte Veld 71	2041 GC	Zandvoort
Deelman Dhr. G.J.	Emmaweg 20	2042 NV	Zandvoort
Draayer Dhr. R.	Haltestraat 63	2042 LL	Zandvoort
Fysiotherapie De Boer en Zwart	Swaluëstraat 33	2042 KA	Zandvoort
Hist. werkgr. Amsterdamse Waterleidingduinen	p/a Tolweg 29	2042 EJ	Zandvoort
Iperen Dhr. P.C. van	Recifelaan 28	2051 LN	Overveen
Jansen Dhr. W.J.J.	Romeinenveld 10	6846 CD	Arnhem
Keur Mevr. I.	Nic. Beetslaan 42	2041 NP	Zandvoort
Keur Mevr. I.T.	Juf. van Kempenstraat 37	2132 ZV	Hoofddorp
Koningsbruggen Dhr. E.V.	Celsiusstraat 201	2041 TH	Zandvoort
Koper-Oosterloo Mevr. J.	Burg. Beeckmanstraat 37	2041 PM	Zandvoort
Laane Dhr. A.J.	Fahrenheitstraat 53	2041 CG	Zandvoort
Landman Mevr. K.N.	Ravelijn 21	1383 BE	Weesp
Middelkoop-van der Mije Mevr. J.	van Lennepweg 65/47	2041 LC	Zandvoort
Mije Fam. M. v.d.	Weimarweg 3	2042 NS	Zandvoort
Molenaar Dhr. H.A.G.	Lorentzstraat 158	2041 SH	Zandvoort
Mulder Mevr. N.	Keesomstraat 499	2041 XV	Zandvoort
Prins Dhr. R.	Kostverlorenstraat 122	2042 PL	Zandvoort
Schaap Mevr. F.	van Lennepweg 79zw	2041 LD	Zandvoort
Schutyser Fam. N.	Ladderbeekstraat 198	1951 BR	Velsen(nrd)
Straatsburg-Effering Mevr. M.E.	Jhr. P.N. Quarles v. Uffordln 30	2042 PR	Zandvoort
Tonbreeker Dhr. R.	Sara Roosstraat 56	2041 EK	Zandvoort
Vreeze Dhr. J.T.A. de	Zuidlaan 12	2111 GC	Aerdenhout
Weeling Dhr. C.	Hogeweg 54/1	2042 GJ	Zandvoort
Zwemmer-Ruiter Mevr. S.	Keesomstraat 123	2041 XE	Zandvoort

Het Genootschap Oud Zandvoort is op zoek naar .....

Wegens de voortschrijdende digitalisering zoeken wij enthousiaste, zelfstandig werkende medewerkers die onze Genootschapsbrigade kunnen versterken. Tot aanbeveling strekt het bezit van een computer en zo mogelijk enige kennis van Zandvoort (echter niet noodzakelijk).

Wij bieden:

- Doorgroeikansen
- Geen salaris
- Gratis kennisvergaring van Zandvoort
- Prettige collega's
- Werktijden in overleg

Uw belangstelling hiervoor kunt u melden aan onze secretaris:
Arie Koper
Willem Kloosstraat 9
2041 BK Zandvoort of per mail: secretaris@oudzandvoort.nl

Denk er eens over na:
zo leer je weer een aantal mensen kennen.

(vervolg van pagina 29)

Opname uit 2002 bij de NH Kerk. Staand, van links naar rechts: Bob Gansner, Henk Hendrikse, Theo Verburgt, Freek Veldwisch, Hans Gansner en Mieke Hollander. Zittend, van links naar rechts: Ina Koeman, Silvia Holsteijn, Corrie Jochems, Ans Veldwisch, Annie Trouw, Els Hoogervorst en Milly Zantvoort. (foto: Dick ter Heijden.)

Jubilea

Tijdens het 10-jarig bestaan wordt een drietal personen tot erelid benoemd en krijgt het ere-insigne opgespeld, bestaande uit een kleine zilveren oud-Zandvoortse „bom" aan een geelblauw lintje. Ereleden van het eerste uur waren: mej. E. Bakels (één van de initiatiefnemers), de heer P.F. Berends (voorzitter tot 1954) en de heer P. van der Mije (Zandvoorts historicus).

Op deze jubileumavond wordt ook een verenigingsvlag aan het bestuur uitgereikt, met de naam buurtvereniging De Wurf op een geelblauw veld en op de achtergrond een Zandvoortse visserssschuit. Op de vlaggenstok het wapen van Zandvoort. In 1991 heeft De Wurf haar eigen vaandel gekregen dat ontworpen en gemaakt is door enkele leden.

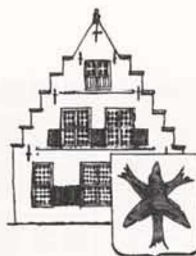

Bij de oude smederij van Dorsman in 2000. Van links naar rechts: Bob Gansner, Stefan Koper, Rie Molenaar, Sheila Valies en Ans Veldwisch (foto: André Lieberom)

Ter gelegenheid van de viering van het 20-jarig bestaan schreef mevrouw Jongsma een toneelstuk met de titel "Ons dorp leeft mee", waarbij in een vijftal taferelen de belevenissen worden beschreven van een Zandvoortse redersfamilie. Bij de viering van het zilveren jubileum schreef J.A. Steen het toneelstuk "En toch kwam Suntere Klaes in de Kroisstraat".

Bij het 50-jarig jubileum (1998) is er een samenwerking met de even oude toneelvereniging Wim Hildering. Het spektakelstuk "Onder de Vuurboet", waarin zelfs burgemeester Van der Heijden een eenmalig optreden als marskramer heeft, wordt in de openlucht opgevoerd. Flinke regenbuien zorgen ervoor, dat de tweede voorstelling (met minimaal 1000 toeschouwers) moet worden afgelast.

Misschien komt er ooit nog een herstart bij het 75-jarig jubileum? Want zowel de folklorevereniging De Wurf als de toneelvereniging Wim Hildering is, ondanks de krasse jaren, nog een bruisende club.

www.oudzandvoort.nl

GENOOTSCHAP "OUD ZANDVOORT"

Opgericht 11 december 1970

e-mailadres: genootschap@oudzandvoort.nl

Ledenadministratie: Adreswijziging, aanmelden nieuwe leden & vragen over bezorging:
mevr. E. Hoogervorst-Schuiten
Oosterstraat 1
2042VE Zandvoort
023-571 81 77
ledenadministratie@oudzandvoort.nl

Na lid geworden te zijn van het GOZ, ontvangt u het *eerstkomende* (kwartaal)nummer van "De Klink"

Contributie:
Min. € 9,95 binnen Zandvoort
Min. € 14,75 buiten Zandvoort
(incl. verzendkosten), per jaar
Bankrelatie:
ABN-AMRO te Zandvoort
rekeningnr. 56 57 38 305
Giro-rekening. 4206723 t.n.v.
Genootschap "Oud Zandvoort"

Bestuur Genootschap:

Voorzitter:
ing. Ger Cense
023-573 3210
ger.cense@oudzandvoort.nl

Vice-voorzitter:
Ankie Joustra-Brokmeier
023-571 5155
ankie.joustra@oudzandvoort.nl

ir. Chris Wagenaar
023-571 3999
chris.wagenaar@oudzandvoort.nl

Secretaris:
Arie Koper
Willem Kloosstraat 9
2041 BK Zandvoort
023-571 8441
secretaris@oudzandvoort.nl

Penningmeester:
Matthé Crabbendam
023-571 2514

Archivaris:
Martin Kiefer
archivaris@oudzandvoort.nl
06-53271618

Cor Draijer
023-527 3730
Dr. Johannus G. Mezgerstraat 42
2041 HC Zandvoort
cor.draijer@oudzandvoort.nl

Jaap Paap
jaap.paap@oudzandvoort.nl

"De Klink" ISSN 1384-7082

Het blad "De Klink" is een kwartaaluitgave van het Genootschap "Oud Zandvoort" en wordt samengesteld onder verantwoordelijkheid van het bestuur van het genootschap.
Met het uitgeven van het blad streeft het bestuur naar een grotere bekendheid van de geschiedenis van Zandvoort en het bevorderen van de belangstelling hiervoor.

Redactie "De Klink"
Peter Bluijs (hoofdredacteur)
Brederodestraat 28
2042 BE Zandvoort
023-571 82 92 (na 19.00 uur)
peter.bluijs@oudzandvoort.nl

Drs. Anne Marion Cense
06-53576757
amcense@hotmail.com

Jaap Kerkman Azn
023-571 50 13
jaap.kerkman-azn@oudzandvoort.nl

Arie Koper
023-571 84 41
arie.koper@oudzandvoort.nl

Nel Sandbergen-Kerkman
023-571 21 96
nel.sandbergen-kerkman@oudzandvoort.nl

Tekstbewerking & correcties:
Marianne Bluijs

Sluitingsdatum kopij eerstkomende nummer 'De Klink' 15 maart 2008.

Losse Verkoop "De Klink"
Bruna Balkenende, Grote Krocht